

Pojedini brojevi:	Mesečna pretplata:
U Beogradu i u krajevima zaposlenim od 6. i kr. lista po ceni od 8 helera	U Beogradu i u krajevima zaposlenim od 6. i kr. lista za jednu i otpisnu godinu K. 2.-
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po ceni od 10 helera	U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji i izvan od K. 2.-
Izvan ovog područja po ceni od 12 helera	U ostalim krajevima Austro-ugarske monarhije K. 3.-
	U inostranstvu K. 4.-

Oglasi po cijeniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 67.
Uprava i primanje preplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38.

RATNI IZVJEŠTAJI

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 5. februara.

Istočno bojište:

Neprijateljska su odjeljenja, koja su napadala protiv naših položaja jugozapadno od Brzezanya, protjerana našom vatrom.

Talljansko bojište:

Juče je u jutro prodrlo jedno odjeljenje 30. poljskog lovačkog puka u jedan neprijateljski položaj zapadno od klanca Plöcken (koruški greben), zarobilo 1 časnika i 28 momaka, a zaplijenilo 1 mašinsku pušku i 1 bacalo za mine. Odjeljenje je razorilo osvojeni neprijateljski položaj, a onda se bez spomena vrijednih sopstvenih gubitaka vratilo u svoj predjašnji položaj.

Inače nikakvih događaja od značaja.

Jugo-Istočno bojište:

Položaj nepromijenjen.

Zamjenik glavnog generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Izveštaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 5. februara.

Zapadno bojište:

Front prijestolonasljednika Rupprechta bavarskog:

Od sjeverne obale Ancre do Somme bilo je, pri jakoj topničkoj vatri, u pojedinim odsjecima i pješadijskih borbi. Protivnapadom Englezima je pretet veći dio rovova istočno od Beaucourta. Tom prilikom je palo u naše ruke oko 100 zarobljenika. Po podne je propao jedan jak engleski napad sjeverno od Beaucourta, noću ponovljeni napad jakih snaga protivu naših položaja istočno od Gradcourta i južno od Rysa. Borba je vodjena i na drumu od Beaucourta za Gueudecourt. Južno od Somme privede su izvidničke čete oko 20 Francuza i Engleza iz neprijateljskih linija.

Istočno bojište:

Front maršala princa Leopolda bavarskog.

Na Narajovki su pošla manja ruska odjeljenja prema našim položajima, no našom su vatrom suzbijena.

Na frontu general-pukovnika nadvojvode Josipa i kod vojne grupe maršala pl. Mackensena stanje je, osim

slabe topničke vatre i predpoložajnih borbi, nepromijenjeno.

Mačedonsko bojište:

Nema ničeg novog.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Engleska i Balkan.

— Piše Arthur Dix, Sofija. —

U ljeto 1915. godine napisao je bugarski ministar predsjednik dr. Radoslavov za zasebni broj lajpziške „Illustrirte Zeitung“: „Engleska je naročito umjela pridobiti bugarske simpatije svojim simpatičnim i energičnim zauzimanjem za Bugare, koji su se nalazili pod Turcima. Da Engleska nije stupila u savez sa Rusijom, Bugarska zbilja nebi mogla, a da ne potpomaže englesku svjetsku politiku“. Ova iskrena izjava dr. Radoslavova o ranijoj bugarskoj politici od naročite je vrijednosti, jer pokazuje koliko je Engleska ovim ratom proigrala na Balkanu.

Kada se u odgovoru sporazumnih država predsjedniku Wilsonu pri nagovještavanju sporazumnih ratnih ciljeva prema Njemačkoj, Austro-Ugarskoj i Turskoj nije u opšte ni pomenula Bugarska, nije nijedan bugarski list bez razlike stranke u toj činjenici našao izraz nekih simpatija, koje bi Engleska još jednako gajila za Bugarsku. Na protiv je cijela štampa umučila tu notu tako kao da su ratni ciljevi sporazuma u pogledu Austro-Ugarske, Njemačke i Turske podjednako štetni za Bugarsku. Prije svega u Bugarskoj danas smatraju, da je sad već i cio Balkan uvjeren, da bi ruska vladavina u Carigradu značila kraj svake samostalne balkanske politike. A Engleska, veli se ovdje, davši svoj pristanak za ustupanje Carigrada Rusima, navukla je na se mržnju cijeloga Balkana.

Ranija engleska balkanska politika bila je stalno vrlo kolebljiva. Decenijama je Engleska bila prijatelj, pa i saveznik Turske, koju je iskorisćavala u borbi protivu Rusije. Doznje su se stvari izmijenile. Engleski su državnici okrenuli svoju mržnju protiv Turske i zainteresovali su se za oslobađanje malih naroda ispod turskog jarma.

Kad je pak Rusija, gledajući pri tome u prvom redu svoje lične interese, pristupila oslobađanju balkanskih naroda, Engleska u početku nikako nije bila voljna da dopusti stvaranje onakve Bugarske, kakvu je Rusija htjela stvoriti, jer je u svakom širenju Bugarske gledala jednovremeno proširivanje i ruske moći. Doznje je doduše umjela

svoim zauzimanjem za Bugare u Turskoj izazvati u Bugarskoj one osjećaje, o kojima se govori u gornjoj izjavi bugarskog ministra predsjednika. No kada je došlo do oslobađanja Mačedonije od Turaka, Engleska se ni najmanje nije zauzela da Bugarska na bukareškom miru dobije veći dio Mačedonije, nego što je dobila.

Engleska je balkanska politika doduše u staroj navici uvijek mnogo govorila o pravu malih naroda, ali ona to obično nije činila za ljubav samih tih malih naroda, nego za to, da smeta velikim kopenskim državama i da ih pomoću malih naroda izigrava jednu protivu druge.

I u toku ovog rata Balkanci su imali prilike, da se uvjere o ovoj engleskoj igri. Vidjelo se, da Engleska nije pomagala Srbiju iz ljubavi i saučestva prema srpskom narodu, nego samo za to, da se oslabi Austro-Ugarska i da se kompromituje njen politički položaj. Uvidjelo se, da su mali narodi, koji se bore na strani sferazuma, samo orudja, koja ne smiju imati svoje volje i svojih interesa, a da pravo malih naroda u stvari ne zastupa Engleska, već centralne sile.

Boreći se sa engleskim vojnicima iz kolonija, Bugari su na primjer očiglednom nastavoim poučeni, da Engleska, taj zaštitnik malih naroda, zloupotrebljava štitav niz malih naroda iz tuđih dijelova svijeta kao svoja ratna orudja.

Tako je Engleska, zloupotrebljavajući kao svoja orudja, u ropastila Srbiju, Crnu Goru i Rumunjsku. Sudbina pak Grčke jasno pokazuje Balkancima, koliko Engleska mari za pravo malih naroda, kada se ovi opiru da budu slijepo orudje Velike Britanije i kada hoće da sačuvaju svoju neutralnost.

Tako je Engleska vlastitim krivicom izgubila sve simpatije na Balkanu. Ona je dala najjasniji dokaz, koliko je neistinita njena fraza o pravu malih naroda. One balkanske države, koje su stupile u savez sa Engleskom, postradale su baš krivicom tih svojih saveznika. Ona balkanska država, koja je htjela ostati neutralna, bila je od strane Engleske na sve moguće načine zlostavljana. Usujeha je do sada imala jedino ona balkanska država, koja je na vrijeme upoznala engleske namjere u vezi sa gotovošću, da se Carigrad preda Rusima, i koja je stupivši na stranu centralnih sila, stekla praktično iskustvo, na kojoj se strani istinski poštuje pravo malih naroda.

Neistine o srpskim zarobljenicima.

Poluzvanična ispravka njemačke vlade. — Netačna tvrdjenja švajcarskog lista. — Kako je u Ulmu. — Jedan član američkog poslanstva obilazio je Srbe.

Poluzvanični list njemačke vlade, „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“, piše: Švajcarski list „Tribune de Genève“ donio je u svoje vrijeme pod naslovom: „Doživljaji dvojice Srba, pobjeglih iz Njemačke“ izvještaj, u kojemu se u glavnom veli ovo: „Poslije njihovog zarobljavanja u Srbiji, oktobra 1915. godine, ova su dvojica Srba bila izložena najgorim patnjama i svima mogućim zlostavljanjima od strane Nijemaca i Austrijanaca. Nekoliko dana nijesu dobili nikakve hrane, ali su ih u naknadu za to što više tukli i u opšte zlostavljali. U januaru 1916. godine prevedeno je oko 5000 srpskih vojnika u zarobljenički logor u Ulmu (Württemberg), gdje je za njih počelo pravo mučeništvo. Tamo su po vas dan bili zatvoreni u barakama, propadali su od zime i dobijali su nedovoljno hrane. Dnevni obrok hljeba iznosio je 200 grama, hrana je bila sve jedna te ista, a samo nedjeljom izdavano je po parčence mesa. Uslijed toga je 200 Srba umrlo od iznurenosti, a nekoliko, koji su zatečeni, kako prose kod Francuza i Rusa, smještenih u susjednom logoru, strijeljani su. I ovdje je bilo i batina i drugih zlostavljanja. Kada je krajem aprila veći dio zarobljenika raspodijeljen na rad po selima, morala je čitava hiljada ostati u barakama, jer su ljudi bili toliko iznureni, da više nisu bili ni za kakav rad.“

Povedenom istragom pak, produkuje „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“, utvrdjena je netačnost gorenavedenih tvrdjenja. U švajcarskom se listu zlonamjerno prikazuju kao mučnje izvorske mjere, koje su naredjene baš u interesu zdravlja i bezbjednosti zarobljenika: Naime Srbi, koji su krajem januara prevedeni u Ulm, imali su da izdrže karantin od dvadeset i tri dana, — koliki je najmanja rok, u kojemu je moguća zaraza, — da ne bi oni među njima, koji bi eventualno bili zaraženi pječavcem, zarazili ostale zarobljenike; no ovi izdvojeni zarobljenici bili su za vrijeme karantina smješteni i hranjeni kao god i ostali zarobljenici. Da bi se što bolje izvelo izdavanje, bile su barake za izdržavanje karantina opkele ogradama od bodljikave žice, visokim tri metra, ali time zarobljenici nije bio odsječen ni svjež vazduh niti slobodan izgled. Osim toga bio je ostavljen izmedju barake i ograde dovoljan slobodan prostor („krug“) za slobodno kretanje. No pošto bi međusobnim dotikom zarobljenika kroz ogradu bilo moguće prenošenje zaraze, to je zarobljenicima, koji su se nalazili pod karantinom, bilo strogo zabranjeno da pridju bliže od jednog metra ogradi.

Zarobljenički stanovi bili su dobro uredjeni. Svaki je zarobljenik imao

slamnjaku i čebe, a oni koji su ležali pored zidova, imali su dva čeheta. Barake su grejane, tako da je zimi temperatura u njima bila uvijek od 16 do 20 stepeni Reaumurcvih. Kako su to i priznavali inteligentniji srpski zarobljenici, većina je od njih pri dovodjenju u logor bila jako iznurena od dugoga ratovanja u toku posljednjih godina, pa su oni s toga dobijali i izdašnju hranu, čiji se jelovnik stalno mijenjao, dok je dnevni obrok u hljeb iznosio 300 grama. Pored svega toga umrlo je od ukupno dovedenih 3443 (a ne 5000, kao što se u ženevskom listu veli) srpskih zarobljenika 94 njih (a u članku švajcarskog lista tvrdi se, kako ih je umrlo 800!). Svi su oni umrli od iznurenosti i to tri četvrtine odmah u samom početku po njihovom dovodjenju. Nikad nijedan zarobljenik nije zlostavljan. Ma da su srpski zarobljenici uobičajenim prekomjernim pušenjem sami štetili svoje zdravlje, pošlo je ipak za rukom, da se oni shodnim liječenjem i dobrom hranom toliko osnaže, da se najveći dio njih mogao razaslati na rad, pošto je prethodno jedina za to naročito određena sanitetska komisija pregledala svakog pojedinca, je li sposoban za rad.

Prema ovim konstatacijama članak, što ga je donijela „Tribune de Genève“ nije ništa drugo, nego li zlonamjerna izmišljotina, koja ide na to, da se Njemačka ponizi u očima neutralaca. Najbolje se ta tvrdjenja mogu pobiti izjavom jednoga člana američanske ambasade u Berlinu, poslanika Jacksona. Ovaj se gospodin, pročitavši gore navedeni izvještaj u „Tribune de Genève“, našao iz vlastite inicijative pobudjen, da 11. septembra 1916. godine posjeti zarobljenički logor u Ulmu, gdje je pomoću tumača sam ispitivao pojedine srpske zarobljenike o tačnosti tvrdjenja švajcarskog lista. Tomo razgovoru nije niko prisustvovao od Nijemaca. Pošto je razgledao logor i razgovarao sa mnogim Srbima, on je izričito izjavio, da su mu svi Srbi bez razlike rekli, da nemaju da se požale ni na hranu ni na postupanje prema njima. G. Jackson veli, da je po njegovom mišljenju navedena švajcarska vijest o stradanjima srpskih zarobljenika potpuno neosnovana.

Na to bi se još moglo primjetiti, da bi se — čak u slučaju da navedena netačna fakta odgovaraju istini, — ovo moglo objasniti nemilosrdnim ratnim pravilom „oko za oko, zub za zub“. Na ime najbolji je odgovor onima, koji izmišljaju i šire takve vijesti, ako se oni potsjete na sudbinu austro-ugarskih zarobljenika u Srbiji, gdje su mnoge hiljade propale uslijed rdjavog postupanja i raznovrsnih patnji.

Lloyd George-ov govor.

Bečkom dopisnikom uredu brzojavljaju iz Londona:

Lloyd George je juče u jednom liberalnom skupu održao govor, u kojem je rekao: Jedan je od naših vodećih motiva

Podlistak.

B. D. Lukić (Beograd):

Tri svete himne.

— Traktat iz erotičke istorije. —

Današnje doba mnogi umni akt čovečjeg delanja u pogledu kulture i civilizacije okarakterisalo je izvesnim simboličkim koloritom i opravdavajući u mnogome čak i njegove neke nelogičnosti, daje mu čisto idejni polet i stavljajući ga na mesto uzora i programme tačke budućnosti. Nošen i sam sa ovog stajališta u razmišljanje o ovoj temi, a posred jednog sasvim drugog stanja od obične mirne svakidašnjosti, kad se da i kad se u opšte može i misliti: posred grozne rike topova, posred jedne nezamisljive ratne muzike, posred mesa i krvi ljudske, — nehotično me misao povede jednom davno zapanjenom stazom, obraslom u korov i trnje, i idući njome u glavi mi sinu, a srcem i dušom čisto mi prostruja nova sila, koju usne prozboriše imenom: ljubav! Ljubav? — O, ljubavi, koliko istine, koliko punoće, koliko radosti; koliko života u tebi, uzviknuo bi svaki: pa ipak dodao bi, u koliziji teškoća i muka — i neverovanja u tebe i sumnja, i odricanje: ima li te zaista? — Nikad, valjda, ironija i ledeno neverovanje na izreku duhovitiji misao do kad je reč o tebi. No, to sad naročito. I zaista, sadašnjost im tako sjajno daje moć i pravo. Jer da je tebe, o ljubavi, a ne egoizma, ne niskih instinkata ljudske prirode, ne zverske krvoličnosti, zar bi ti došlo do ovog

stanja; zar bi se dizale hekatombe od mesa i kostiju, tekle reke od krvi ljudske! No nisi ti kriva. Nije svakad moć tvoja bila u stanju da preuzme vodstvo ljudi, namere tvoje reko su podržavane, jezik je tvoj neizrečiv, gospodstvo je tvoje reko u epohama, svetlost je tvoja zamračivana, a carstvom se nigda objavlila nisi. Da je mnogi i mnogi umni akt čovečjeg delanja u pogledu kulture i civilizacije doneo u rezultatu tebe, istinske prave, o ljubavi, medju narode, braću po krvi i mesu, a manje tehnike i tehničkog metoda u umnim tekovinama i egoizma, svakako do sadanjeg stanja nebi ni došlo; bilo bi savim drukčije. — U misli ovoj, kao hrišćaninu i nehotice mi pade na um božanstveni zavet i uzvišeno učenje o ljubavi svetog i velikog apostola ljubavi Jovana Bogoslova. Jer u ljubavi je suština i životvorna moć hrišćanstva. A učenje Jovanovo o ljubavi predstavlja poslednju završnu etapu onoga, što je bilo do njega otkriveno razumom najvećih predstavnika čovečanstva i prosvetljenih duhom Hristovim propovednika Jevandjelja.

Malo je moći čovečjeg duha, koje se tako jarko manifestuju u svima oblastima njegovih trzaja, kao ljubav. Ona izražava najdelikatniju stranu čovečanskog bića. Njome mi, ljudi, živimo, krećemo se, oduševljavamo, njome delimo radost i žalost, pomoću nje se čak i radjamo i umiremo. I ma u kojim se ilustracijama; redsavljuje ona je, ipak jedna i ista: uzvišena i čista kao — istina, iskrena kao — ho!, blaga i dobra kao — melem, sveta i postojana kao

tradicija i vedra kao — mir. Ona je svima nama potrebna kao i hrana; ona je privlačna kao — lepota, a čedna kao vrlina; puna čežnje i nedoseznosti kao — nada i veštio mlada, sveža i zagonetna kao — sifinga egipatska. Kao takva, ona prati celokupan naš život, počevši od kolevke, kad nam nama bodro bdi i leprša se uzvišeni osmeh i nepresušna milost majčina, pa zašav u cvetno doba, kad mladost trepti pod zvucima života; gde samo osećajima ima mesta; kad su jedini centri svijui prestava, celokupnog kretanja i upravljanja; kakvo crno oko, koje večnost i strast kazuje, ili — plavo, koje vernost, nežnost i uzvišenu čežnju znači, ili divna silueta, ljudska silueta od krvi i mesa, puna života, mladosti i bujnosti koja donosi rajske čari i napominje cvetno proleće u punom svome jeku. Tad bruje njeni zanosni akordi, sreću samo poznatim melodijama, a njena realnost, njena istinitost najjasnije se ogleda u bisernim suzama, koje navru na oči onda, kad srce oseti da mu je tesno u prsima, da ga pritiska i bol i radost, kada bi poletele u dalek, u neznani kraj, u večitu čežnju, gde mašta ocrava lik drugog jednog ljudskog bića, koje bi jedino moglo dati melem i utehe. . .

Ona nas prati i u zreloom dobu našeg života. Tada nam daje poleta i draži nas, podiže i upućuje na borbu; čelici nas muškom snagom i istrajnošću; dariva žarkim oduševljenjem; kruniše punom zbiljom, zdravim rasudjivanjem i daje nam moć, da smelo pogledamo u budućnost. Ona nam je verni drug i onda, kad prodje vreme i iluzijama, i li-

rizmu i poeziji, i zbilji života, i borbi životnoj. Ona nam tada otkriva prošle snove „što prosanja mladost rana“, tumači trudove i plodove naših napora i u staračkoj malaksalosti upućuje nas na izvoz i uvoz ljudskih osećaja, da tu u zaključanoj sintezi poznavanja, u sferi religije potražimo utehe i odmora svojjoj duši.

No kad je tako, onda da se zapitamo: šta je to ljubav i kad je ima i kad ona postoji, to kako se ona shvata? — Na prvi pogled, kako to mi svi shvaćamo i osećamo, izgleda, da bi sve bili gotovi dati odmah i definiciju čak o ljubavi. Ali zašto da se morimo, kad i inače to pitanje nije novo. O njemu su vekovi mislili. Ljubav je — započinjali su jedni, — ljubav je osećaj... i tu su stali... Ne, — odvrćajući su drugi, — „ljubav je prazna reč koja sobom ništa ne znači, a to što se pod njom razume, jeste jedan običan polni nagon“... „Ljubav je jedna moćna činjenica“... — nastavljali su treći. „Kad je moćna“, — pitali su četvrti i ne sačekavši završetka definicije, — „to, šta je ona i kako da se uzme, da li u smislu opitne jedinice, ili kao neki zaseban psihički objekat u organizmu čovečjem i opšte u prirodi?“ — „I ljubav je božanski plamen, kojim čovečije srce kruniše svoj život“, — odgovorilo je naposljetku po najtačnijom definicijom, ako se u opšte i može odgovoriti na to, odgovorilo je srce, koje je zapojeo idealima, koje žive u njima i koje kuca osećajima plemenitosti i uzvišenosti. Pa i ako ju je, u opštem poimanju, metafizika nazvala: *ερωσ*, psihologija definisala je jednom svojom višom pojavom, oseća-

jem na kome se bazira i najbolja, najdelikatnija strana našeg čovečanskog bića, literatura približila: emociji, uzvišenom osećaju, nagonu, strasti a hrišćanstvo je za postignuće savršenstva za sjedinjenje s Hristom, za vaskrsnuće i život večni postavilo kao drugi uslov, ako se uzme i razume u smislu: trpljenja, dobrote, velikodušnosti, smirenja, učtivosti, nesebičnosti, dobrodušnosti, prostosrdačnosti i iskrenosti, prema čemu je ona veća i od vere i od nade, i kao takva jest Duh Hristov, koji u ljudskom svakodnevnom životu čini osvećenje i pribavlja nam večiti život u ovom vremenom svetu. — ipak svi ti termini, svi ti elementi, najzad, jedne opšte celine približni su u svome višem značenju i smislu, jedno su isto. Ta i takva ljubav postojala je u srcima ljudi još od iskonsi i kroz vekove uznosila palmu blagodarosti Onome, koji je je i usadio u srea ljudi i njene večno mlade, večno zanosne zamisli stvarale su epohe u životu čovečanstva. I čovečanstvo ju je razumelo. Još u davna vremena Homerove epike, Talesova škola, smatrajući duh i materiju za jedno i isto, podvela ju je pod svoj hילוизам. Pitagorina škola zaokružila ju je svojom metempsihozom. Metafizika, pak, dvojice strogo duh od materije i uzdižući psihu na stepen čiste, nematerijalne, razumne supstance, samim tim uzdigla je i ljubav, kao psihički postulat osećajne prirode čovečje. A apoteozu joj je sačinio najinteligentniji um starog čovečanstva, um Platonov, koji je u najnežnijim, najskrivnijim i najuzvišenijim psihičkim produktima zapazio, ipak, jedan, koji se spušta do najbližijih

Narodna privreda.

Stanje industrije u 1911. god.

Prilagoditi izvještaj o radu srpske industrije.

Iznajmo ovdje jedan izvještaj o stanju industrije u Srbiji god. 1911., koji je izasao god. 1912., dakle posljednji pred balkanski i ovaj rat. Ovo činimo, da svaki zainteresovani može sebi da stvori sud o pravom stanju stvari i prilikama, uvjereni, da se u mnogo čem, a osobito u radničkom pitanju neće složiti sa piščevim izvodima.

Sam izvještaj — pisan god. 1912. — u mnogo čemu je značajan i dokazom, koliko su nenaravni bili pokušaji Srbije, da se emancipira privredno od susjedne austro-ugarske monarhije. Ovaj se nesretni pokušaj kao crvena nit provlači kroz cijeli ovaj izvještaj.

Godina 1911. predstavlja za srpsku industriju godinu normalnog razvijanja. Nije bilo velikih novih postrojenja, te se s toga slika prema prošlogodišnjoj nije mnogo izmijenila, osim druge fabrike šećera u Paraćinu, koja je do kraja godine gotovo bila svršila svoje instalacije. U godini 1911. nije bilo novih velikih instalacija.

Od događaja, koji su se desili u 1911. godini od najveće važnosti za srpsku industriju bio je zakon o radnjama. On je stupio na snagu u polovini godine, a sve njegove odredbe nijesu provedene u djelo ni do kraja godine. Ali i one, što su odmah mogle da stupe na snagu pokazale su nesumnjivo rdjav uticaj na razvikanje srpske industrije. Spuštanje maksimuma dnevnog rada imalo je za posledicu ograničenje rada, pa prema tome i smanjenje produkciju prosječno od radnika dok je nadnica ostala ista, te je tako produkcijom trošak povećan, tako isto zakonska odredba o zabrani dužeg rada od 8 sati za radnike ispod 16 godina imala je za posledicu poskupljenje produkcijomih troškova. Pošto ti radnici moraju zbog prirode posla da rade uporedo sa odraslim radnicima, to su se preduzeća morala odreći takvih radnika. Na njihova su mjesta uzeti odrasli radnici sa većom nadnicom, te su tako ti poslovi sada poskupili i time povećani opšti režijski troškovi. Bezuslovna zabrana noćnog rada za ženskinje nanijela je mnogo teškoća preduzećima, gdje se po prirodi posla moraju ženske upotrijebiti, a sezonski karakter poslova je zahtijevao i noćni rad za izvjesno vrijeme. Ta su preduzeća morala zbog ove kategorične zabrane ili da ograniče produkciju na svoju štetu, ili da udvoje instalaciju, kako bi za vrijeme sezone sa udvojenim brojem radnica mogla podmiriti potrebu. Medjutim taj drugi način, koji bi gotovo udvojio režijske troškove ne rentira se ni onim industrijskim preduzećima, koja mnogo bolje stoje i imaju mnogo veći promet.

Uticaj dakle onih odredaba zakona o radnjama, koje su već stupile na snagu bio je u tome, što su režijski troškovi povećani.

Istina novi zakon stavio je srpskoj industriji i bolje izgleda za njeno razvijanje. U red tih odredaba dolaze na prvom mjestu propisi o osnivanju preduzeća. Do sada odredjenih propisa nije bilo, već je sve zavisilo od odluka policijskih vlasti, koje su bile daleko od toga da razumiju potrebu i interese industrijskih preduzeća. Zakon o radnjama mnogo je bolji u tome pogledu od dosadašnjih propisa, ne samo po odredjenosti zakonskih propisa, već još više po tome, što je nad-

teži svome vrhovnom idealu. A da se on postigne treba se „obratiti širokom moru lepote . . . koja u istini postoji. Jer „onaj, koji je lepotu jednom video, lepotu čistu, neonakaženu reom i bojama, taj je ne ne promeni ni za zlato, ni za porfiru i ni za kakav lep stvor zemaljski“ i tek na tom stupnju umogledanja lepote, život čovekov postaje istinski blažen i zaslužuje da se u istini naziva životom (Symp).“ Stoga, veli Platon, „dužnost je svakog čoveka da poštuje *ἔργον*.“ Idući tom stazom, primenjeni na stvarnost života, taj prekrasni, većno mladi platonovski Eros postao je otac naslada i svakojakih čeznji, otac „beskućnih skitalica, koje se svagda valjaju po zemlji bez postelje“, „iskusni lovac“, koji uvek „smišlja kakvo bilo lukavstvo“. Raskošna bujnost i frivolnost, najrafinisanije uživanje, takmiči se čisto sa smelošću i objiljem života. To ljupko lakumlje sa velikom svežinom, okretnošću i oštrinom duha i sa puno čulnosti bacu se samo u pljan zanos sladostrašća. Ne slučajno, pohvalu platonске ljubavi završava pijani Alkibijad. Pijanost i strast krila su *ἔργον*. Radi toga čovek „ostavlja roditelje, braću i drugove, prenebrgava svako dostojanstvo i odbacuje sve obzire i navike“. Jer „ljubav je strast“. I ako docnije spavaju, ipak kako divno ovde pasuju i kakav izražaj imaju, premda dosta vulgarizovane, reči Ovidijeve: „Biago onom koga upropašćuju promenljive borbe Venerine! Neka bi bogovi dali, da to bude uzrok moje smrti! Vojnik neka juriša prsima na neprijatelja, neka krvlja većno ime kupuje. Da bog da ja venuo u strasti Venerinoj, da bog da skončao u sred uživanja (Amor II., 10, 22)“. U apoteozu erotičke strasti i zvuči finalni akord platonovske pesme o ljubavi. Čuvstvena strast — put blaženstvu duhovnih zanosu — ovde je opšta misao grčke himne ljubavi. (Svršiče se.)

ležnost oduzeo od policijskih vlasti i predao nadležnom ministarstvu.

Tako isto odredbe zakona o povlasticama za domađu industriju pri državnim i javnim nabavkama, uticale su vrlo povoljno na poslove.

I ove godine industrija je imala da računa sa visokim cijenama uglja. Oskudica u uglju padala je u toliko teže, što domaći rudnici i zbog nedovoljne produkcije i zbog teških saobraćajnih prilika, nijesu bili u stanju da podmiru domađu potrebu, a dovoz sa strane bio je otežan malom vodom u letnjim i jesenjim mjesecima. Ta se nevolja još povećala kaosom na državnim željeznicama, koji nastupa svake izvješte sezone, a koji je ove godine bio naročito velik. Taj kaos nastaje ne samo zbog oskudice u vagonima, već i zbog gotovo dezorganizane željezničke službe.

Odnosi između radnika i poslodavaca bili su normalni; nije bilo ni velikih ni čestih štrajkova, ni isključenja od strane poslodavaca. Te su pojave bile samo sporadične i nijesu imale na opšte prilike nikakav uticaj. Radnici su sa svim razumljivo nestrpljivo očekivali, da se zakon o radnjama odmah uvede u život, te je ta nervoza bila povod sukobima naročito u vremenu odmah poslije stupanja zakona na snagu; ali tih sukoba nije u glavnom bilo u industrijskim preduzećima.

Vrijednost produkcije srpske industrije u ovoj godini popela se na 126,2 milijuna dinara. Od te svote dolazi na:

	u hiljadama dinara.
mlinove	23.685,5
strugare (pilane)	3.500
piva i špiritusa	8.100
tekstilne fabrike	7.180
topionice metala	12.684
šećera i dr.	6.500
šljiv i pekmeza	22.800
klanice	21.200
ostale	20.586
Svega	126.235,5

Od te vrijednosti izvezeno je za 54,344 milijuna i to:

	hiljada tona	hiljada dinara
suve šljive	33.266,8	16.493,7
pekmez	5.227,2	2.164,7
klanci, proizvodi	18.009,4	19.335,5
rafiniran šećer	1.275,7	503,9
mlinar, proizvodi	18.740,7	3.048,6
bakar	6.826,5	9.584,5
ostali predmeti	2.842,5	3.212,8
Svega	86.189,0	54.344,0

Po tome od cjelokupne godišnje produkcije izvezeno je 43% a izvezena vrijednost čini 46,50% od cjelokupnog izvoza u 1911. god. Ovaj procenat predstavlja samo izvezenu količinu, koja je proizvedena u industrijskim preduzećima. Ali kako je pored te količine izvezen i jedan dio robe kao proizvod kućevne industrije i zanata, to je ovaj procenat za sve izvezene preradjevine još nešto veći. Pošto se privredna moć jedne zemlje ogleda mnogo u tome, da li ona uvozi i izvozi sirovine ili preradjevine, to neće biti bez interesa, da izložimo, kakav je odnos bio između izvoza sirovina i preradjevine za posljednjih nekoliko godina, da bi mogli jasno vidjeti, kako se privredna aktivnost razvijala.

godine	cjelokupni izvoz.	izvoz industr. preradjevine.	od cjelokup. izvoza industr. prerad. %.
1906.	71.604,1	24.124	33,70
1907.	81.491,3	33.943,7	41,65
1908.	77.749	30.494	39,20
1909.	92.982	20.611	22,38
1910.	98.388	28.825	29,30
1911.	116.916	54.344	46,50

Prosječno dakle izvoz preradjevine iznosio je od 1906. do 1910. god 1/3 od cjelokupnog izvoza. Ova je godina daleko prešla tu cifru i približila se polovini.

Mlinarska industrija u ovoj godini nije imala novih investicija. U Nišu je podignut jedan veći mlin (za sada može da melje 3 vagona za 24 sata, ali je postrojenje tako izvršeno, da se produkcijom može udvojiti), a pored njega nekoliko malih seoskih mlinova. Tako da se slika mlinarske industrije u ovoj godini nije mnogo izmijenila prema 1910. godini. Jedan od većih mlinova (Radović i Komp.) u Kragujevcu obustavio je rad u toku godine zbog požara. Mlin je poslije prešao u svojinu jednog akcionarskog društva.

Seoski mlinovi (koji rade na uglju i koji ne odvajaju mekinje od brašna) i ove su godine trpjeli mnogo od rada vodenica potočara. Oslobođene plaćanja poreza i sa minimalnim troškovima režijskim, one su za vrijeme vode uspješno konkurisale parnim mlinovima, koji su pored poreza i prireza zakonom o radnjama dužni da imaju spremno mašinsko osoblje i da ispunjavaju druge uslove, što sve čini da su njihovi režijski troškovi veliki. Zbog neprekidnih žalbi, koje su dolazile od tih malih mlinova protiv potočara, došlo se do rezultata, da je stanje malih mlinova zbog ove nesolidne konkurencije zbilja nesnosno. Pored svega toga potočare su jedno pravo zlo za svoju okolinu i sa drugih razloga. One zbog svojih brana odvrćaju maticu rijeke, rone obalu i u vremenu kiša rijeka zbog toge plavi najrodnije dijelove zemlje. Taj štetan uticaj potočara bio je povod zakonodavcu, da u zakonu o taksama ustanovi za vodenice tako visoke takse, da one pod tim okolnostima ne mogu nikako raditi. Ali te zakonske odredbe su ostale neizvršene. U nekim su okruzima obustavile rad one vodenice, koje nijesu imale odobrenja, a u drugim su radile i dalje. To nejednako postupanje vrlo je rdjavo uticalo i na rad parnih mlinova, tako da je veliki broj od njih morao da obustavlja rad. Pitanje, ni do danas nije još riješeno u korist parnih mlinova, jer

je vrlo komplikovano i na njegovo rješavanje imaju uticaja ljudi iz naroda, koji ovoj grani domađe industrije nijesu naklonjeni. Prosječni tjam sa kojim su radili iznosi 8—10%. Pošto ovi mlinovi ne vode nikakvih knjiga, to je vrlo teško odrediti njihovu godišnju produkciju.

Veliki mlinovi, koji ne rade samo za lokalnu potrebu, imali su ove godine dobre poslove. Cijena pšenice nije mnogo varirala i to je bilo povod, da se poslovi ne svršavaju na štetu. Prosječna cijena pšenice bila je 162 dinara, a brašna 217 dinara od tone. Mekinje su imale vrlo dobru cijenu na strani i s toga je gotovo sve izvezeno mahom za Austro-Ugarsku.

Izvoz brašna podbacio je ove godine. Dok je u 1910. godini izvezeno 10.120 tona, dole je u ovoj godini izvezeno samo 7.128,7 tona. Uzrok ovome opadanju izvoza leži u više događaja. Na prvom mjestu izvozna trgovina sa Turskom još neorganizovana: u Turskoj se nemaju sigurne novčane institucije, koje bi mogle tu organizaciju izvršiti. Filijal Beogradske Zadruga u Solunu tražio je od izvjesnih mlinarskih preduzeća da ustanove bilo posebice bilo zajedno stovarište brašna iz kojih bi filijal po upustivima pospovtenika iz Srbije vršio prodaje. Medjutim mlinovi nijesu se tome zahtjevu odazvali. Tako je ostalo i dalje da se svaka isporuka vrši ili za gotov novac ili na povuku. Osim toga turske su vlasti zaveli na srpsko brašno neke takse, koje se ne slažu sa duhom srpsko-turskog trgovinskog ugovora. Diplomatskim se putem zahtijevalo, da se od naplate tih taksa odustane. Orijentalске su željeznice i u ovoj godini naplaćivale znatno veće stavove za ulov u Tursku, nego za provoz kroz Tursku. Sve je to bilo povod, da se izvoz brašna u ovoj godini smanji. Tursko-talijanski ratom, koji je bio zgodna prilika, da se pozicije na turskim trgovinama ne samo zadrže nego i utvrde, naročito sa obzirom na to, što je bugarska roba izgubila one privilegije koje je ranije imala, — nijesu se mogli ili nijesu se umjeli koristiti izvoznici mlinovi. (Nastaviće se.)

Vodeni putevi Srednje Evrope.

Srednja Evropa ima dosta željezničkih pruga: isprepletana je željezničkim mrežama kao paučinom, ali ipak prirodni vodeni putevi (velike plovne rijeke) nijesu izgubile svoju važnost za promet tovara i lica, jer se snuju velike osnove, da se sve evropske rijeke između sebe spoje brodivim kanalima u svrhu pojačanja toga prometa. Nevjerovatno se čini, kada se kaže, da takvi brodivi kanali prolaze brdom i dolinom, a ipak je tako. Ako treba, da brod prijeđe vodenim putem preko kakvog brda, to se grade kanali sa stepenicama od 20 i više m., a voda se u njih dovadja iz gorskih rijeka i potoka. Dizanje broda kod stepenica biva na taj način, da se grade velika betonska odjeljenja i iz gornjeg dijela kanala voda postrance lagano pririječe u zatvoreno odjeljenje, gdje se nalazi brod. Cim u to odjeljenje više vode pririječe, to se sa držanjem vodostaja u odjeljenju diže i brod sam po sebi i kad voda u odjeljenju dodje u istu visinu, kao što je gornji kanal, to brod može dalje da plovi.

Prošle godine u Münchenu je u njemačko-austro-ugarskom privrednom savezu raspravljena i prihvaćena osnova za izvedbu takvih brodivnih kanala u Srednjoj Evropi, kojima bi se omogućila veza vodenim putem između Sjevernog i Istočnog Mora sa Crnim, Egejskim i Jadranskim Morem.

- Ti su kanali:
1. Srednjokopneni kanal, koji bi polazio od Berlina i spajao rijeke Labu, Vezuru, Emsu i Rajnu između sebe, — dužina 900 km.
 2. Kanal, koji bi polazio od Beča na Preravu i spajao rijeku Odru sa Dunavom, dužina 2930 km. Tim bi se omogućilo, da bi se moglo brodom doći od Stetina, preko Berlina, Breslave rijekom Odrom i kanalom do Beča, a onda dunavom do Crnoga Mora.
 3. Od Prerave do Pardubice vodio bi kanal, koji bi spajao Dunav sa Labom, a to bi bila veza Hamburg—Sulina. Dužina kanala 3140 km.
 4. Od Bamberga do Regensburga vodio bi kanal koji spajao Dunava sa Rajnom, u dužini od 3430 km.
 5. Od Münchena vodio bi kanal prema Augsburgu, Nürnbergu, Bambergu u Meinsingen i Eisenach, čime bi, od Monakova počevši, bio spojen Dunav preko Werra sa rijekom Vezerom. Dužina kanala 650 km.
 6. Kanal od Rajna do Bodenskog jezera 850 km.
 7. Od Odeberga bi vodio kanal na Krakov u Vislu, koja bi sa rijekom Dnjestrom u spoju bila. Dužina kanala 500 km.
 8. Kanalski spoj Dunava sa Jadranskim morem polazio bi od Vukovara na Samac, Savom do Siska, pa Kupom do Karlova i dalje kanalom, kojim bi se Kupa vodila ravno prema Rijeci u Jadransko more. Dužina toga kanala iznosila bi 500 km. a troškovi gradnje stajali bi do 120.000.000 K.
 9. Zadbijanjem Balkana stvorena je nova osnova za spoj Dunava sa Egejskim morem od Morave preko Vardara.
- Troškove gradnje tih kanala imala bi nositi cijela srednja Evropa, koja bi tada najviše i koristila imala, a red izgradnje tih kanala išao bi prema važnosti kanala za svjetski promet.

Posljednje brzopjavne vijesti.

Njemačko-američki spor.

Kb. Stockholm, 5. februara.

„Aftonbladet“ se u svom uvodniku bavi mogućnošću, da bi američke Sjedinjene Države mogle u sadašnjem političkom položaju igrati odlučnu ulogu. Pisac članka naglasuje najprije, da bi predsjednik Wilson kao posrednik za mir mogao imati važnu riječ i da bi bio u stanju zadobiti zahvalnost cijeloga svijeta, kad bi u pravom času zaračene stranke sklonio na mir. Šta bi se medjutim dogodilo, kad bi on na strani sporazumnih sila stupio u rat? Središnje su vlasti sigurno spremne na tu mogućnost, jer je vodstvo njihove spoljne politike svoj sudbonosni korak ozbiljno pretreslo. Posve je sigurno, da su učinjene dalekosežne pripreme, no samo sudjelovanje Amerike u ratu ne bi u stvari mnogo izmijenilo. Za borbu na bojišnim poljima Amerika bi se pokazala bez značenja, a može se sumnjati i u spremu njene mornarice. Njemačka i Austro-Ugarska neće da zapriče dovoz živežnih namirnica u zapadne države.

Broj brodova, koji bi Amerika zaplijenila i stavila na raspoloženje Engleskoj, nije veći od onoga, koji je potopljen u decembru prošle godine od njemačkih podmornica. Eventualno Wilsonovo umiješanje u rat ne bi bitno utjecalo na ratni položaj središnjih vlasti.

Bugarska ostaje vjerna središnjim vlastima.

Kb. Sofija, 5. februara.

Službeni list „Narodni Prava“ pišu: U svojoj je velikoj borbi na život i smrt Njemačka odlučila, da čovječanstvu povrati mir i da posluži stvari napretka. Sa svojim će velikim izumilačkim duhom, sa tehnikom i vojničkom tačnošću kod vladanja sa željezom i elektricitetom i sa svojom nedostizivom spremom Njemačka sada svu svoju silu uložiti kod navještenih ratnih sredstava. Ispunjen veseljem i oduševljenjem pozdravlja bugarski narod, izjavljujući, da ostaju i nadalje nepokoleljivo vjerni postojećem savezu.

AMERIČKI POSLANIK GERARD ZAHTIJEVA SVOJE PUTNE ISPRAVE.

Kb. Berlin, 5. februara.

Američki je poslanik Gerard danas poslile podne zahtijevao svoje putne isprave.

SHVAĆENJE U BERLINU.

Kb. Berlin, 5. februara.

Ovdje vlada opšte začudjenje što Wilson predbacuje Njemačkoj, da je ona otrekrla svoje obećanje. U njemačkoj noći od 4. maja 1916. Izrično Njemačka čini svoja obećanja ovisnima o tome, da će poći za rukom Sjev. Američkim Državama odvratiti Englesku od njezinog držanja, koje se protiv svim međunarodnim ustanovama. Amerikancima je u tu svrhu ostavljeno dovoljno vremena, ali oni nijesu dosada ništa postigli kod Engleske.

U političkim krugovima pobudjuje također čudjenje tvdnja Wilsonova, da Njemačka preduzima lakoumno ovu akciju, dok Njemačka radi u zajednici sa svojim saveznicima samo ono, što je prije dobro promislila i računala sa svim posljedicama. U opšte se naglašuje, da postupak Amerike ne iznenadjuje nikoga, Njemačka će čvrsto i mirno sačekati sve posljedice, uvjereni, da će podmornice potpuno izvršiti svoju zadaću.

Zapljena njemačkih pomoćnih krstarica.

Kb. Berlin, 5. februara.

Prema ovamo stiglim vijestima zaplijenila je vlada Sjedinjenih Država osim već javljenih trgovačkih brodova i one njemačke krstarice, koje se nalaze u američkim lukama. Posada je tih brodova internirana.

Izjava njemačkog državnog sekretara Zimmermanna.

(Naročiti brzopjav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 5. februara.

Njemački državni tajnik za spoljne poslove Zimmermann izjavio je američkim novinarima, da ga je razočarala odluka predsjednika Wilsona, pošto Njemačkoj poslije odbijanja ponude za mir nije ostalo nikakvo drugo sredstvo, nego neograničeni podmornički rat. Njemačka odnosno odustajanja od takvog vođenja rata nije u svoje vrijeme dala nikakvih bezuslovnih obećanja. Zimmermann se nada, da će predsjednik Wilson ipak opomenuti američke brodove, da ne odlaze u zonu, na koju se proteže blokada. U borbi za opstanak Njemačka apsolutno ne može odustati od jednog već donesene odluke.

Pregovori sa skandinavskim državama.

(Naročiti brzopjav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 5. februara.

„Berliner Tagblatt“ tvrdi, da su tri skandinavske države, Švedska, Norveška i Danska povelje pregovore sa Njemačkom u vezi sa neograničenim podmorničkim ratom. Pregovori se ide na to, da se i ovim državama odobre iste saobraćajne olakšice, kao što su odobrene Americi.

Mišljenje engleske štampe.

Kb. Kopenhagen, 5. februara.

Odnosno američko-njemačko konflikta engleska štampa zastupa mišljenje, da ovaj sukob ne mora bezuslovno izazvati rat. Isto je tako engleska štampa jednodušna u mišljenju, da će držanje Amerike izazvati nove privredne teškoće za male neutralne države.

Amerika plijeni njemačke brodove.

Kb. Amsterdam, 5. februara.

Reuter javlja: Njemački je parni brod „Kronprinzessin Cecilie“ zaplijenjen u Bostonu. Američka vlada razmišlja, da li treba ratni brodovi da prate američke brodove kroz zabranjene morske prostorije. U Panami je vlast zaplijenila četiri parna broda Hamburg—Amerika—linije, koji se još od početka rata tamo nalaze.

Uticaj u Beču.

Kb. Beč, 5. februara.

Listovi primaju vijest o prekidanju diplomatskih odnosa između Sjedinjenih Država i središnjih vlasti s velikom mirnošću, izjavljujući, da odluka Wilsonovani je zatekla njemačku i austro-ugarsku vladu nepripravno.

Večernji njemački izvještaj.

Kb. Berlin, 5. februara.

Wolfvov uređ javlja pod 5. o. mj. na veče: Sa nijednog fronta nijesu javljeni nikakvi veći bojevi.

Zvanične objave.

Broj 16.484/1916.

JAVNA PRODAJA.

Usljed odluke suda c. i kr. zapovjedništva mosne brane i grada Beograda broj 410 grad. od 19. januara 1917. u stečajnoj masi Johana Buchragera, krojača, određuje se javna prodaja putem nadmetanja pokretnina za 8. marta ov. god. u 9 sati prije podne i sljedeće dane.

Na javnom nadmetanju prodavače se jedan Singerov krojački stroj i cijeli krojački namještaj, onda raznovrsne postave, dugmeta, 175 komada ženskih steznika („midera“) i t. d.

Predmeti koji se izlažu javnom nadmetanju, izručice se odmah najboljem ponudjaču uz gotov novac.

Javno nadmetanje izvršice se u magacinu dužnikovom u Knez Mihajlovoj ulici broj 24.

Beograd, 31. januara 1917.

C. i k. redarstveno zapovjedništvo.

KORESPONDENCIJA.

Gospođi SOFI STOJANOVIĆ, Zeneva. Molim vas, javite Milanu, da mi piše preko Vas, jer ja od Milana nisam dobila još ni jedno pismo. Pišite mi preko „Beogradskih Novina“. Javite Milanu neka mi prati novac, ako mu je moguće. Od braca Žike primila sam novac. Po zdravlje mog brata Voju, zašto mi on ne piše. Unaprijed Vatn Blagodarim. Mnogo vas sve pozdravlja Katarina M. Rafailović, Leskovac. 28190—8

Jovan Premović

Zeneva, Case 3545 MB.

dostavlja:

Užice: Milan Sindjić, iz Tapare, izvještava svoje, da je zdrav. Dragoljub Radović, izvještava svoje, da je sa zetom i kumom zdrav. Stanjoku Todorović, iz Požege, Jelen Dol, izvještava Todor, da je sa Obradom i Radivojem Boškovićem zdrav.

Niš: Anku Dj. Nikolić trgovca, Kralja Aleksandra ulica 38., izvještava Dragoslav, da je sa ocem zdrav. Zoru Krapčević Hajduk Veljkova ulica 10, izvještava Toma, da je zdrav.

Pirot: Milan Gokjović, izvještava svoje, da je zdrav sa bratom Perom Jovancom i Adamom.

Petra Malčića, izvještava Dragutin, da je zdrav. Jevrosimu D. Dančića, iz Babušnice, izvještava Milosav, da je poslao 145 kruna, da odgovori. Trajka Andjelkovića Dragu, izvještava Aleksandar Petrović, da je zdrav.

Vranja: Nikola J. Stevanović, izvještava svoje u Močnatici, da je zdrav. Jordana Trajkovića Janu, iz Golemog Sela, izvještava Stanko, da je zdrav.

Josif D. Milenković, izvještava svoje u Dragacevcu, da je zdrav. Dušan T. Konstantinović, izvještava svoje u Donjoj Stupanji, da je zdrav.

Donji Milanovac: Milevu Marković, izvještava muž Milosav, oglaš počitao, zdrav, novac poslao, da odgovori o prijemu novca. Djordja Bugzović, izvještava Laza, da su on Goga, Koka i Rade Gajić, Dragutin i kum Nikola zdravi.

PRIMAJU SE: Knez Mihailova ul. 38.

NESTALI I KORESPONDENCIJA.

PRIMAJU SE: Knez Mihailova ul. 38.

Gospodinu SVETOZARU BUJOSEVIĆU, Zeneva. Molim vas najpoznatije gospodine Bujoševiću, da izvolite poznatim vam putem dostaviti Svetozaru Popoviću, Boulevard Carnot 26 Alger — Afrika sledeće: Dragi i ljubavi naš Sveti! Ja i deca zdravi smo i ništa ne brini. Neopisano smo radosni što si nam ti živ i zdrav, i zato se samo molimo Bogu, a potpuno smo zadovoljni i mnogo ti b'agodarimo, što si nam do sada u više puta novac poslao, koji smo primili i koji smo korisno utrošili i trošimo. Karte tvoje redovno primam kao i poslednju od 4 novembra tekuće godine, a kako vidim da ti moje mnogobrojne karte ne primaju to koristeći se dobrotom gospodina Kanačkog, koji te takođe mnogo pozdravlja i želi ti svako dobro kao i dobrotom gospodina Bujoševića, — ovim ti se putem javljam i opet ti ponavljam, da mi sada ni u čemu ne oskudevamo i da za nas ništa ne brineš no samo čuvaj sebe. Sa decom sam postupila kao što si mi i naredio, a sada primi mnogo pozdrava od tvoje po sto puta ljubice te dece i žene, koji mnogo žele da te vide makar i u tvojoj slici, — tvoja ljubica te Nadežda Popovića, Ivančića. A. 2031-8

Gospodinu JOVANU PREMOVIĆU, Zeneva, za Veltimira Milovanovića, narednika štaba pošta No. XVI. Dragi Veljo! Primila sam tvoje dve karte, tek na novu godinu po našem. Dotele od tebe za 15 meseci ni glasa nisam dobila. Pisala sam i kartama i oglasima, ali sve na staru adresu — bolnica, i zato ti nisi dobio ništa od svega toga. Mi ne znamo, da si ti bio bolestan. Javi od čega? Piši pismom opširnije. Prvu uputnicu sam dobila u novembru a drugu u oči Božića. Samo novac — karte nikakve. Ako si i treću uputnicu davno poslao — traži novac poternicom, a meni odmah pošalji 1.000 kruna, jer ja se sa ovako malim sumama ništa ne mogu pomoći. Miša je kod kuće. Ela te najviše pominje. Pozdrav ti šaljem svi Dara, Miša, Olga i Ela Milovanović, Arandjelovac. A. 2019-8

Gospodinu ILIJI MIHAJLOVIĆU, narodnom poslaniku, Krf. Dragi Ilija! Molimo vas mnogo raspitajte za naše mile sinove jesu li živi: Ljubomir Jakovljević 4. četa 4. bataljon 19. puk; Sava Jakovljević ista grupa; Jovin M. Anđrić ista grupa; Radomir Jakovljević 12 puk II četa II bataljon; Svetolik Jakovljević I bataljon II četa 19. puk; Radoje Jakovljević 4 artiljerijski puk, narednik; Dragomir Jakovljević I bataljon II četa 19. puk, podnarednik; Veljko Stefanović I bataljon II četa 19. puk, narednik; Svetozar Stefanović II četa X puk II poziv; Mijajlo Jakovljević 4 četa X puk II poziv, kaplar; svi iz Orašca. Šaljemo vam srdačni pozdrav i ostajemo zahvalni Milovan Jakovljeviću i ostali, tvoj N. Janačković. Svi smo zdravo, odgovori. Arandjelovac. A. 2027-8

Gospodinu MIH. JOV. RISTIĆU, Zeneva. Kruševački odbor Crvenog Krsta, moli za izvještaj jesu li živi: VLADISLAV MILENKOVIC iz Kruševca, XII. kadrovski puk, šofer. MILOJKO IVANOVIĆ iz Pakašnice kod Kruševca, poslednji regrut X. puka. MILAN JEVIĆEVIC iz Kruševca, sreza moravskog, vojnik XII. puka, I. poziva. TODOSIJE PETRUSIĆ iz Kumanova, učitelj u Reseu kod Krive Palanke, pita Jovan Simonović, pekar iz Kruševca. DUSAN MILENKOVIC iz Kukljina, žandar kumanovskog žandarmskog odreda. BOSKO BRADIĆ iz Grure, sreza prokupačkog, mladić od 15 godina. DRAGUTIN DUDIC iz Ruteva, sreza aleksinačkog, narednik bolničke čete, XIV. puka, I. poziva. Iz sreza Kopaoničkog: STOJADIN BOJOVIĆ iz Igroša, XII. puk, III. poziv. BRANISLAV BOJOVIĆ iz Igroša, regrut XII. puka. MIJAT VESIĆ iz Male Vrbnice, kaplar XII. puka, III. poziva. Molite se da saopštite: Gospodji LJUBI CADJEVIC, Pariz. Javi odmah u novinama, šta je s Milivojem. Čula sam hrdjav glas. A i za ostale naše izvesti me. Mi smo zdravo. Milica Konjevićka, Aleksinac. DIMITRIJU PETROVIĆU, Zürich. Molim saopštite mome mužu Kostu Živkoviću-Timiću, da sam sa decom zdrava kao i svi Timičevi. S pozdravom Ljubica Živković, Aleksinac. DIMITRIJU DIMITRIJEVIĆU, šefu pošte kojničko divizije. Novac ni do danas ne dobih. Javi preko koje si banke poslao. S decom sam u velikoj oskudici. Zet Ljuba neda para. Nata Dimitrijević, Aleksinac. MILUTINU SAVIĆU, pisaru u štahu II. armije. Čitala sam tvoj oglas, ja i deca smo zdravi. Molim te pošalji mi novac. Tvoja Natalija, Savićka, Aleksinac. STEVI ACIMOVIĆU, Zeneva. Prema našem oglasu javljam vam, da sam sa decom u bijedi. Moju penziju u 75 dinara mesečno, ne primam od oktobra 1915. Broj knjižice je 1014. Živim stalno u Aleksincu. Blagodarna Tasika Rakićka, penzionerka. DIMITRIJU HADZI-PAVLOVIĆU, Zeneva. Molim vas lijepo izvestite me, da li je živ i zdrav moj muž Milan Cvetanović, narednik timočke artiljerijske divizije, II. baterije, II. poziva. Do danas ne dobih o njemu nikakvog izveštaja. Njega izvestite, da sam sa Jelom zdrava. Mica žena Milana Cvetanovića, Aleksinac. VOJI NIKOLICU, advokatu, Zeneva. Svi smo zdravi. Dobila sam kartu i novac. Izvesti Jovu. Nije tačno obavještenje, koje si o Janku dobio, ponovi pitanje. O Janku ne znamo ništa. Jesu li Momčilo i Sava zajedno. Joca i Todor sa Brankom neka se javi svojim. Pozdravljam te u ime sviju. Hrisina. STEVI ACIMOVIĆU, Zeneva. Molimo za novčanu pomoć: Vasilija Antonovića iz Kruševca, Nikola Ristić, inžinjer. Mileva Novakovića, penzionerka. Radomir Petrović, zvaniknik sreza svrljiškog, svi iz Aleksinca. Natalija Vasilija Radovanovića, pisara začanskog suda, iz Kraljeva. A. 2047-8

Gospodinu MIŠI POPOVIĆU, profesoru i narodnom poslaniku, Zeneva. Ovim putem umoljavam vas i ovlašćujem, da naše učiteljske plate pošaljete na adresu: Tibolsava Kovačeviću, učitelju i Adamu Laziću, privremenom učitelju, svršenom bogoslovu, Šahac, S poštovanjem T. Kovačević, Ljubovija. A. 2050-8

Mara Jovanovića, Lepenička ulica No. 13, Kragujevac. Srdačno zahvaljujem na poslatom novcu dobrom gospodinu Mil. Djordjeviću. Molim, da me izvestite, da li novac šalje moj mili bata Dragomir Jovanović, komandir telegrafskog odjeljenja, kombinovane divizije, da li je isti živ i zdrav i gdje se nalazi sa gospodinom mojom milom snajom. Vještito zahvalna na izvješću o mojim, Mara Jovanovića. A. 2037-8

Gospodinu MIH. JOV. RISTIĆU, Zeneva. Kruševački odbor Crvenog Krsta, moli Vas, da saopštite sljedeće: DIMITRIJU HADZI-PAVLOVIĆU, Zeneva. Najljepše molim, da me izvestite, je li živ moj sin Radomir Pančić iz Soko Banje. Anđelija i Nikola Netković, iz Soko Banje. Gospodji LJUBI CADJEVIC, Pariz. Javi odmah u novinama, šta je s Milivojem. Čula sam hrdjav glas, a i za ostale naše izvesti me. Mi smo dobro. Milica Konjevićka, Aleksinac. DIMITRIJU HADZI-PAVLOVIĆU, Zeneva. Molim za izvještaj o Dr. Iliji Paligoriću iz Niša, sanitetskom kometantu. Dr. Popadićeva, Aleksinac. STEVI ACIMOVIĆU, Zeneva. Podpisane molimo, da nam redovno šaljete novčanu pomoć u Aleksinac. Gospodjica Jelka Tomićeva, učiteljica u domu sv. Jelene, nije primila za 16 mjeseci platu. Izvestite Jevrema Tomića, studenta, vojnika pri štahu učičkog odreda, da su mu majka i sestre u Aleksincu zdrave. Neka javi šta je sa Dragomtom Didičem. Kažita mojoj sestri Ljubici Knežević, da sam u oskudici, zato neka šalje redovno. Neka nam se javi kao i Jevrem, i novac šalje preko Crvenog Krsta kruševačkog. Ruža M. Petrovićka i Jelka Tomićeva, učiteljice iz Bozrada. SVETOLIKU ZDRAVKOVIĆU, advokatu iz Kruševca, adjutantu pri štahu XII. puka, III. poziva. Tvoji svi zdravo kao i Zora u Prokuplju. Branko kod Kedrovića u apoteci. Bogdan Jakšić, Kruševac. DRAGOMIRU VUKOVIĆU, sekretaru apelacije, Zeneva. Snaj sa decom u Prokuplju je zdrava. U novčanoj je oskudici. Bogdan Jakšić, Kruševac. DIMITRIJU HADZI-PAVLOVIĆU, Zeneva. Molim da javite Lazi Nikoliću iz Soko Banje, da su Nala, Jela, Duško, Rada i cijela familija zdravi. Mica V. Petrovićka, Kruševac. STEVI ACIMOVIĆU, Zeneva. Molimo za novčanu pomoć: Sofija Grujićka, učiteljica u penziji. Jelena Petkovića, Zorko Kovač, učiteljica. Milka Simićka, popadija. Božidar Miljković, učitelj, svi iz Soko Banje. Ljuba Jovanović, nadzornik, Ohlićeva. Steva Mladenović, učitelj iz Čuprije i Mara Živka Krsića, mašiniste-nadzornika okružne zgrade kruševačke, svi iz Kruševca. A. 2028-8

Svetozaru R. Bujoševiću, Boulevard Carl Vogt 60, Zeneva. Poštovani gospodine Svetozare! Molim vas, da me izvestite za moga brata Radojicu Palibrku iz Medovina, kaplara, I. čete, I. bataljona, 4. puka, I. poziva za koga do sada ništa ne znam, da li je živ i gdje je. Unaprijed vam ostajem svagda blagodarani Radonja Palibrk, selo Medovine-Ivanjica. A. 2036-8

Mihajlu Petroviću, Krf. Dragi otac i mili Božo! Čestitamo vam slavu Sv. Nikolu i nastupajuće svijetle praznike Hristovo Rodjenje i Novu godinu 1917., sa željama, da vam donese puno zdravlja i sreće. Ujka Jovu, Donzu, Božu, Sokrata, djecu i sve naše pozdravljamo i volimo, vam rukoljub od vaše kćerki Ruže, Mice i Ljubice, kao i od mame puno pozdrava i lijepih ežlja. Rathausstrasse Nr. 18., Kruševac. A. 2039-8

Gospodinu JOVANU PREMOVIĆU, Zeneva. — Dragi Jovo! Tvoju kartu od 15. januara primih. Hvala ti na tvojoj dobroti. Poradi kod gospodina doktora, da mi pošalje nešto novaca za djetinje uzdržavanje, koje je bilo 5 mjeseci kod mene. Od gospodje Jovanke primih 80 kruna. Javi joj. Molim te, izvesti me za Radojicu Djokića, 15. puk, I. poziv, telegrafsko odjeljenje, timočke divizije iz Ribara, okrug jagodinski. Za tvoju dobrotu biću ti uvijek blagodarani tvoj Nikola Hristić, Ribarevstrasse 56. Jagodina. A. 2032-8

Jovanu Premoviću, Hotel „Terminus“, Zeneva. Najljepše vas molim gospodine Premoviću, da me izvestite za moga muža Miloša Sijakovića, IV. četa, pogranična trupa, drinske divizije. Sa njime su i moja dva sina: Miodrag i Vladan, učenici V. razreda šabačke gimnazije. Do danas za njih ništa ne znam i u velikoj sam brzi i očajanju. Unaprijed primite moju blagodarnost. S poštovanjem Stana Sijakovića, Pocerska ulica 45, Šabac. A. 2032-8

Lekici Trifunoviću, stud., Zeneva. — I ako nepoznata molim vas, dostavite Jovanu Pavloviću, zetu Slobodana Matića, sljedeće: Dragi Jovo! Dodjoh u Kruševac na nekoliko dana i vidjeh u kakvom se stanju tvoja Kosa nalazi. Ti tamo šalji svijetu, a ona neka oskudjeva. I dalje se oslanjaj na Jankovića, koji na ovo vrijeme dugove plaćuje, koji 884 kruna ili neda ili ih nije primio, a onih 300 kruna zadržao za dug. Tvoji majka i brat ni glavu ne okreću, ma da na tvom imanju rade. U buduću, šalji samo Milančetu i nikome više, već lično mami ako misliš, da Kosu u životu zatekneš. Za Miju ne brini, jer je po želji tvoje Milevke i dalje u selu ostao. Što se tiče novca važi i za Milorada. Pozdrav od Radmile Petrović, stad. filoz. Kruševac. A. 2046-8

Milu A. Petroviću, Zeneva. Molim vas, da me što skorije izvestite, kako je moj sin Ljubiša Čirović, regrut 1896. Vaša dva izvještaja primio sam davno i u od tada nemam vijesti o njemu. Ljubiši reci te neka i dalje novce uzima od tetka Divca koliko mu bude trebalo. Javite mu, da familija Dobrosava Dánilova i Divčeva kao i mi svi zdravo. Iliju izvestite, da je Tina umrla 24. 7. 1916. Baša je zdrav molj Iliju, da joj se javlja češće. Vas molim gospodine Petroviću, da me u buduću češće o svima mojim izvestite, a naročito o Ljubiši, jer mnogo brinem. Zahvaljujem vam Miladen Čirović, Gornji Milanovac. A. 2045-8

Gospodinu JOVANU PREMOVIĆU, Zeneva. Molim vas, saznajte i javite za sljedeća lica, koja se nikako nisu javila. Sreć Ljubićki: Stojka V. Tešića iz Brdjana traži VOJISLAVA TEŠIĆA iz Brdjana, vojnika 2. čete, 2. bataljona, I. puka, I. poziva, i VITOMIRA TEŠIĆA, vojnika II. poziva, I. puka, šumadijske divizije. Sreć Takovski: Jeka žena Nikole Uroševića iz Skračkovca, traži svoga sina DRAGUTINA UROSEVIĆA iz Skračkovca, vojnika 6. prekobrojnog puka šumadijske divizije, I. poziva. Gornji Milanovac traži svoga sina DUSANA, blagajnika pijlonerskog polubataljona, V. prekobrojnog puka, kombinovane divizije. A. 2020-8

MILADINU STEFANOVIĆU, Zeneva. Molim Vas, izvestite me je li živ moj brat Pero Aleksić, vojnik IV. puka, III. poziva. Zahvalan Mihailo Aleksić, Uzič, Požega. ZORICHER BUREAU für Aufsuchung Vermisster, Zürich. Molim za izvještaj, je li živ Momir Milčević, rodom iz Dobro-Dola, srez uzički, okrug uzički, koji je kao regrut otišao sa srpskom vojskom. Ruža Stefanović, Požega. MIHAILO COLIĆ, Zeneva. Molim Vas, za izvještaj o Uglješiu Milovanoviću iz Suljela, II. odeljenje rezervne municione kolone. Zahvalan Grujica Lekić, Ljutice, Požega. MIHAILO COLIĆ, Zeneva. Najpoznatije Vas molim, pišite mom mužu Milovanu Ješiću, i pitajte je li nam u istinu Rade poginuo, jer sam tako čula. Njegov odgovor molim, da mi u cjelosti dostavite. Vinka Ješić, Gorobilje, Požega. MIHAILO COLIĆ, Zeneva. Molim, da me izvestite, jesu li živi i zdravi ovi: Velizar Babić, koji je otišao sa požskom vojnom bolnicom. Ivan Babić, III. četa, XIII. puk, regrut. Obrad Čirjak, potporučnik X. puka. Živojin Varučić, III. četa, I. bataljon, IV. puk, III. poziv. Stojan Nikitić, II. četa, I. bataljon, XVII. puk i Milojo Varučić, II. četa, I. bataljon, XVII. puk. Zahvalan Miko Babić, Gorobilje, Požega. VOJISLAVA TOMIĆ iz Zdravčeva, dostavlja svom mužu Lazaru Tomiću sljedeće: Dragi Lazare! Tvoju sam kartu dobila, mnogo smo se obradovali. Svi smo živi i zdravi. Javi Vojisavu Miroslaviću, da su mu ukučani živi i zdravi, i da ga Joka pozdravlja, i Budimir Gašiću, da su njegovu kartu dobili, zdravo su svi i dobro i pozdravljaju ga Mileva, Sreten i Rosa. Javljajte nam se svi često preko Zore St. Djordjević, Požega. MIHAILO COLIĆ, Zeneva. Molim Vas, dostavite mom bratu Rajku Vasiljeviću-Jajicu, artiljeriska municiona kolona IV. puka, II. poziva, neka odmah izvesti, jesu li živi i zdravi njegov Vasilije, Milivoje Čumić i Ilija Tešić. Mitar Vasiljević-Jojčić, Glumac, Požega. ZORICHER BUREAU für Aufsuchung Vermisster. Molim za izvještaj o: GVOZDENU STANOVIĆU, III. četa, I. bataljon, IV. puk, III. poziv. TIHOMIRU VARNIČIĆU, regrutu dunavske divizije. MILOSAVU PANTOVIĆU, marvena bolnica u Kraljevu. MIHAILO PANTOVIĆU, II. četa, I. bataljon, XVII. puk. MILANU TUCOVIĆU, IV. četa, III. bataljon, IV. puk, III. poziv. JOVANU ROSIĆU, I. četa, I. bataljon, IV. puk, II. poziv. RADU MICOVIĆU, I. četa, I. bataljon, XVII. puk. VUKOSAVU VUKASINOVIĆU, II. četa, 4. bataljon, IV. puk, III. poziv. MILOŠU PAUNOVIĆU, profijant kolona drinske divizije. DRAGIČU VARNIČIĆU, III. divizion, 9. brdske baterije. Todoru TOŠIĆU, profijant kolona drinske divizije. Zahvalan Miko Babić, Gorobilje, Požega. A. 2022-8

Iliji Mihajloviću, narodnom poslaniku, Krf. Poštovani kum Ilija! Molim vas javite mom Peri, da sam hvala Bogu zdravo i dobro sa decom. Neka ne brine za nas, samo sebe neka pazi na zdravlje. Ja ne radim ništa, a izdatka imamo, Dragomir se ne javlja. Pero, ako možeš doznati za Bogdana Perića. I. bataljon, 3. četa, 19. puk, i Svetozara Bobića i njegove sinove, Svi iz Kopljara, javi i piši češće, jer brinem. Mnogo pozdrava, djeca ljube rukom kum Iliji. Ostajem zahvalna i mnogo pozdrava. Njegovi su svi dobro. Darinka P. Kostandinović, sa decom, iz Arandjelovca, N. Janačković. A. 2026-8

Iliji Mihajloviću, narodnom poslaniku, Krf. Dragi Ilija! Dobismo tvoje i braca Ljubine karte, u kojima izveštavate, da ste poslali za mnoga lica ovdje u Arandjelovcu. Kad budem primila, uradiću po vašem naredjenju, a ranije pošilke za druga lica, ja sam tačno izvršila. Za Ljubu što je izašlo da je primila devet pošilki, to je štamparska greška. Mi smo sve pošilke do sad tačno primili. Ilija, kad za sve činiš, učini i za Jelenu Pesinu i njeno unuče Miodraga Vučićevića, sina Neda Vučićevića, pisara u ministarstvu vojnom. Ono nije primalo penziju do sad nikako. Njemu pošalji milostinje. Za baba Smiljku Lalović, njenu invalidsku pomoć, nije primala odavno i za čiča Glišu, što je bio kod nas, sad sam ga opet uzela kod obora. Milentije Nikolić, sjedi kod nas. — Gledaj i za njega kakvu pomoć i za Milana glumca, jer je mnogo nesposoban. Ako možeš izvesti se za Kuzmana. On je još od lanske godine u Austriji. Ne javlja se od maja nikako. Novac sam slala, ali nema izveštaja, da li je dobio. Ako možeš pošalji mu otud. Njegova adresa: K. V. Kriegsgefangene, Nord Lager, Gruppe I. bar. 90. Oesterreich. Ilija! Gledaj za Bosu Tome Tomića, kakvu pomoć, jer je Toma u Austriji, a one sa troje dece ostale su bez ica. Sve što si do sad dobio, izvesti me o svemu, a vi što budete naredjivali, ja ću tačno ispunjavati. Za nas ne brinite zdravi smo svi. Za drva se ne brinite ina dosta. Sve vas pozdravljamo, Čaja Mihajlović, Katarina Zarić, moli za invalidu, a Milenija Radojević sa pomoć. Arandjelovac. 28177-8

Gospodinu JOVANU PREMOVIĆU, Zeneva. Pošto se nalazim u rdjavom materijalnom stanju, molim, da mi priteknete u pomoć, zauzimajući se, da mi se isposrije moja penzija, koju ne primam od oktobra 1915. Broj knjižice 2677 na ime Ljubica J. Bogavac, udova, Leskovac. Novac pošaljite na adresu: gospodina Djordja Kostića, šabinač, trgovac Leskovac. Poštuje vas udova Bogavac, Leskovac. 28193-8

Gospodinu JOVANU PREMOVIĆU, Zeneva. Molim, da javite mome mužu Dragutinu Spasoviću, obvezniku, profijant kolone, I. odeljenje, drinske divizije, II. poziva, da sam sa decom zdravo i dobro. Novac sam u dva puta dobila. Javite mu, ako mu je moguće, neka mi pošalje opet novaca. Neka se javlja češće, karte dobivam. S poštovanjem Katarina Spasović sa decom, Gornja Bukovica, Ljubovija. A. 2041-8

Gospodinu Djordju Radojloviću, Zeneva. Molim, saopštite Andreji Matejiću, kapetanu, sljedeće: Molim, dostavite vašem sinu Aleksandru, da me izvesti o mome sinu, njegovom družu Milanu Lazareviću, komordžiji 7. haubičke baterije, I. poziva iz Lukara, koji se do danas nije javio. Unaprijed blagodarim. Stanko Milovanović iz Lukara, srez belički, pošta Jagodina. A. 2034-8

Gospodinu Djordju Radojloviću, Zeneva. Molim vas, da me izvestite, da li si živi i zdravi i gdje se nalaze moji sinovi: Mirko Mitrović, 2. četa, 2. bataljon, 15. puk, I. poziv, timočke divizije i Dragomir Mitrović, regrut, 2. četa, I. bataljon, 13. puk, oba iz Lukara. Zahvalna Jegda Mitrović iz Lukara, srez belički, pošta Jagodina. A. 2035-8

Gospodinu JOVANU PREMOVIĆU, Zeneva. Vaš oglas „Beogradskih Novina“ u kome me izveštavate za moga muža Živojina Banovića, pročitala sam, na čemu sam vam veoma blagodarna. Molim vas lijepo, budite tako dobri, te izvestite moga muža Živojina, da smo svi živi i zdravo, kako kod kuće, tako i u selu. Blagodarim vam Draga Banovića, Gorji Milanovac. A. 2017-8

Gospodinu JOVANU PREMOVIĆU, Zeneva. Case 3545. M. B. Vaš oglas u XIX. broju „Beogradskih Novina“ od 21. januara 1917. godine, a pod vašim brojem 2938, upućen na Olu M. Pakić, u Kruševac, pročitala sam. Iznemadjuje me, da moj muž Glišu Stankovića pita gdje sam, a veli, da je oglas pročitao, kojim sam mu se preko vas, ovim istim putem javila. — „Beogradske Novine“ broj 305. 14. decembra 1916. godine. Sa zahvalnošću, molim vas, izvestite moga muža Glišu Stankovića, pješadijskog kanetana I. klase, XI. puka, I. poziva, šumadijske divizije, da sam novac primila da sam sa ocem zajedno u Kragujevcu, Beogradska ulica 26., da smo svi zdravi, da za Glišu i Duška mnogo brinem. Neka nam se javlja češće, preko vas ili nesrednom. Naročito ga molimo, da javi za Duška, da li je s njime ili gdje je. Za nas neka ne brine. Pozdravi ga. Sa zahvalnošću, pozdravom i poštovanjem, Darinka G. Stanković, Kragujevac. A. 2025-8

Milija Jovičić, Gornja Dobrinja. Gospodinu Miladinu Stefanoviću, narodnom poslaniku. Porodice dele imenovane mole vas, da pošaljete po mogućstvu izvještaj, jesu li živi: Nikola Majstorovića, Papratište, vojnik municione kolone, drinske divizije, II. poziva, traži majka Tomamija; Jovišu Majstorovića Papratište, vojnik VIII. bataljona, 3. brdski divizion, traži majka Tomamija; Mihaila Majstorovića, Papratište, vojnik konjičkog depoa, traži sestra Djuška; Obrada Majstorovića, Papratište, vojnik IV. puka, 2. poziva, traži žena Krstina; Budimira Majstorovića, Papratište, ordonansa IV. puka, 2. poziva, traži žena Vršnja; Strahinju Majstorovića, Papratište, vozara XVII. puka, I. poziva, traži strina Milenija; Bozdana Majstorovića, Papratište, telegrafista XVII. puka, I. poziva, traži strina Milenija; Borisava Majstorovića, Papratište, vojnik VIII. puka, I. poziva, traži otac Dmirar; Vladisava Vukosavljevića, Papratište, vojnik XIII. puka, I. poziva, traži majka Zagorka. A. 2042-8

Gospodinu Mišču Radovanoviću, profesoru Univerziteta. Molim vas budite dobri javiti, je li živ Svetislav Radovanović i ostali iz Čestobrodice? Po mogućstvu izvestite, njihovi su zdravo. Sa mnogo pozdrava, Milenko Popović, prota. S poštovanjem, Milija D. Jovičić, iz Gor. Dobrinje, Es. P. Požega, (Serbien). A. 2042-8

Svetomiru Prodanoviću. Tvoj oglas smo pročitali i mnogo se obradovali. Mi smo svi zdravo i dobro. Javljaj se češće, da ne brinemo. Dobro sam tvoju kartu. — Pozdrav od sviju, tvoj brat Dragoslav Prodanović, iz Čumića. A. 2018-8

Dr. Dušanu Radojloviću, Lozana, za Vojislava Kačavendu. Javila sam ti, da sam primila novac i donijeh primih također preko Miše Josimovića. Pošilku od 200 franaka nisam primila, treba da mi javiš, preko koje banke šalješ, da znam tražiti novac. Novac mi je veoma potreban, treba redovno da mi šalješ. Tvoje karte često dobijam, a i često pišem. Primi sa Acom mnogo pozdrava od dece i Katarine Kačavende, Kovillača. A. 2030-8

Gospodinu Iliji Mihajloviću, narodnom poslaniku, Krf. Molim vas čika Ilija, izvestite me za sljedeće: Lazar Marinković, poljska artiljerija, I. divizion, I. baterija, moravske divizije; Djordje Marinković, bolničar I. poljske bolnice, X. puka, 2. poziva, traži ih otac Milosav. Milovan Pavličević, I. poljska bolnica, X. puka, 2. poziva, traži ga majka Radojka. Radomir Živanović, poslednji regrut 19. puka, traži ga majka Krstina. Svi su iz Topole. Petar Lukić, vozar 4. odeljenja, rezervne municione kolone, drinske divizije iz Trešnjevca. Šalje vam rukoljub, Ljuba Milentija Nikolića, Arandjelovac. A. 2023-8

Molim sve prijatelje i poznanike, da me izveste za Vladimira Milosavljevića, obveznika 3. čete, I. bataljon, XI. kadrovskog puka. On je nestao na bugarskom frontu. Unaprijed blagodarim Čeda Milosavljeviću, Rača kragujevačka. A. 2038-8

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Prilozano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog stamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Prilozano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog stamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Kupovine i prodaje

Traži se dobar pianino polovan, dobrog tona ko ima neka javi radni Tofova Mrao- vica u roku od 10 dana. Knez Mihajlova ulica br. 19. 28285-2

Namještenja.

Covek sa ženom bez dece, želeo bi stupiti na kakvom imanju ili kući za čuvara ili nastojnika. Pošto je duogodišnji kolonijalni trgovac mogao bi stupiti i kao pomoćnik u kakvoj kolonijalnoj radnji. Obratiti se: Vuka Karadžića 8, do redakcije „Beogradskih Novina“. 28272-3

Mudi se dobra i čestita domaća srednjih godina; govori nemački i srpski, sposobna za sve kućevne poslove. Upitati Drinićeva ul. 8. 28262-3

Mladja prodavačica, koja govori nemački, srpski eventualno i mađarski, odmah će se primiti. Neka se javi u knjižarnici Stđ-Ost, Beograd, Terazije. 695-8

Razno.

Izgubljeno malo crno pse, sa prsnom opremom, izgubilo se sinoć kod hotela Morskog. Molim se da se preda upravniku c. i kr. žandarmerije Kasle (hotel Moskva), gdje će dobiti nagradu. 28270-5

KORESPONDENCIJA.

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim za izveštaj ovih lica, koja su otišla sa srpskom vojskom, a to su: Hranislav Radivoje iz Vrbe, Stanimir Sotirović iz Zaklonača, Milorad Velićević iz Dragostinca, Dragomir Panovčanin iz Dragostinca, svi bili u 4. četu i 3. bataljona, I. poziva, Kosačke Mitrovića, Pita Pavle Pečković, Kraljevo. 28246-8

Stevi Aćimoviću, Ženeva. U oskudici sam. Ni od koga pomoći. Nastanite, molim vas, da mi se novac što prije pošalje. Unaprijed zahvalim i pozdravljam Radivoje N. Stojkovića, šefa kancelarije, Milosevca, Palanka. 28140-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim izvestite Trajka Jovanovića, Serbe Faranta Italija, da sam njegovu kartu primila na Božić. Redovni smo i srećni, što je zdrav. Mi smo svi zdravi u Knjaževca, a tako i Stojan u Zalesaru. Račim po malo sa Ivanom, te diecu hranim. Gacovića Potokaj je na Trešebci, ribokaj ih vidim. Pozdrav Tomanića Jovanovića iz Knjaževca. 28142-8

Albert Konforti, Ženeva. Molim vas lično izvestite me preko istog lista ako znate šta je za moga muža Samuila Kanona, koji je sa vojskom otišao u o. diaš. Šoferske škole pri I. vrhovnoj komandi. Blagodarni vam unaprijed za odgovor i pozdravljam vas Vinko Kanon. Niš. 28232-8

Stevi Aćimoviću, Ženeva. Molim vas raspoložiti, gdje se nalazi Milan Marić, puškar, mitrovačko odjeljenje čimbičke divizije, I. poziva iz Parada. U velikoj sam brizi za njim. Ako što doznate, javite na adresu Ruža Stevanović, Jagodina. Unaprijed vam blagodari sestira Milanova Milica Stevanović, Jagodina. 28162-8

Milovanu Lazareviću, narodnom poslaniku, Ženeva. Molim vas izvestite se i odgovorite nam, šta se s mojim sinom Dimitrijem Vučevićem, regrutom iz Lazarevca, da li je živ ili ne, ako uopšte doznate što o njemu. Viečito blagodarim Sima Vučević iz Lazarevca. 28132-8

Milovanu Lazareviću, narodnom poslaniku, Ženeva. Molim vas izvestite nas, šta je bilo sa Milošem Aleksićem, vojnikom 8. puka, 2. poziva iz sela Burova, preko opštine Lukavičke, Blagodarim žena M. Aleksića, selo Burovo. 28133-8

Koči Lotiću, Ženeva. Molim vas prijaviti, dostavite ovaj oglas moje zetr Nikodije Stamenkoviću, kapetanu I. klase, moravske divizije na Krfu. Dragi Nikodije! Molimo te i Nikolu da nam pošalješ malo trašica, jer smo u oskudici. Javite se oboje, jer smo jako zahvalni zbog vas. Neka dođe i la smo zdravi. Mi smo u Venclama, vila Radmila. Pozdravljamo vas oboje i omlina Neta. Doka i Dea, Natalija Stamenković, vila Radmila, Vrnjačka Banja. 28148-8

Gospodinu Dr. J. Žoloviću, Ženeva. Molim, da mi se pošalje bar jedanput novčana pomoć skonto plate, jer se nalazim u velikoj novčanoj oskudici. Blagodarim Milena Matijeviću, učiteljica, Belosavel Arandjelovca. 28122-8

Guta Pročić, Dragi moj Guto! Tvoj oglas čitala sam. Posljednju sam pošiljku novca primila u bananju i o priemu te odmah izveštala. Velika ti ovaj da li dobišav moć karte? Ili posljednje vrijeme javljala sam ti se vrlo često i preko Kafice i preko Aleksa Panovčića i preko Polke. Molim te javljaj se i ti meni kad god ti je moguće. Za mene ne brini. Dimitrije u kući. Novac, koji si mi poslao, primio je. Ne zaboravi molim te, da me izvestiš, da li moje karte primaš. Črbi te tvoja Zorka Pročić, Vrnjačka Banja. 28147-8

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim vas izvestite me za moga sina Dragoljuba Barljakovića, rezenta posredne odbrane moravske divizije iz Brzana, koji je otišao sa okružnom komandom. Njegovi su svi u kući živi i zdravi. Unaprijed zahvalan njegov otac Vukoslav Barljaković iz Brzana. 28150-8

Jovanu Premoviću, Ženeva. Lijeno vas molim, dostavite ovaj oglas zetu Simu Stojanoviću, čvaru željezničke druge stražara Nr. 81, 2. sekcije, Dragi Simo! Tvoju kartu sam dobio na Novu godinu i lista me le mnogo obradovao. Mi smo svi zdravi. Randa i deca su zdravi i polaze se kući u Mitševu. Radnja je sa Budimkom juče došla i kartu sam joj predao. Od stvari ništa šteta. Rasplaj za Živadina, na ako što doznaš, izveštaj me javljaj se češće. Gospodinu Premoviću unaprijed blagodari za učinenu ljubavi Živojin Stanojević, delovodja opštine Laniške, Jagodina. 28157-8

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim, da saznate, da li je živ i zdrav moj sin Borivoje Matić, bolničar onste vojne bolnice dunavske divizije. Mi smo svi živi i zdravi. Mitar Matić, Besnik, srez včarski, okrug beogradski. 28178-8

Gospodinu Svetislavu Trajkoviću, za Milana Golubovića, Ženeva. Dragi Milane! Mi smo svi dobro, često vam se javljamo, a i od snajke često primamo karte. Srećni smo, kad ste nam svi zdravi i dobro. Šta nite nas izveštaj za slijedeće, kad li i njima dostavi, da su im kuće svi dobro. Za Aleksandra Brankovića, dopunski bataljon drinske divizije, I. poziv, Radosava Brankovića pri štabu drinske divizije, I. poziv, o njemu se izveštaj preko Koste Milavca Stefanovića, konjanika i eskadrona, 2. konjički puk: Milana Stefanovića, komandiru proviant kolone 5. puka, I. poziv: Milana Milankovića, komandera pri štabu vrhovne komande preko Aleksandra izveštaj se i za njegovog zeta Vojislava Dragutinovića. Javi također za sve naše, zašto se Steva i Kosta ne javi. Mnogo želimo, Tihinu sliku smo došli, veoma nas le obradovao. Svi vas mnogo pozdravljamo, vaš otac Toma Golubović, trgovac, Obrenovac. 28168-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Case 3545, Ženeva. U braću 309. Beogradskih Novina! Izveštaj ste mene za Ljubomira Morlakovića, kapetana 5. puka, 3. poziva i Sava Marjanovića, potporučnika 5. puka, I. poziva, drinske divizije, da su dobro. Ovim molim vas, da im dostavite novac, koji sam im poslala sam i njihovima nedobio odmah, oni su svi dobro i zdravi su, male, da im se što češće javljaju. Neka javi za Leken Stefanovića (jedvino se ne javlja) i za mog elna Milu. Kako su i na kakvo doznate? Porodice imenovanih mnogo ih pozdravljamo i vama blagodarim. S pozdravom Kata I. Mandžukić, Obrenovac. 28169

Stevi Aćimoviću, Ženeva. Prema vašem oglasu u Beogr. N. molim vas, da mi pošaljete pomoć, jer se nalazim u oskudici sa nečim za porodice. Blagodarim Ljubomiru Matijeviću, bivšim služitelj opštine beogradske, Belosavel, Arandjelovca. 28175-8

Milenu Jakšiću, Hotel Nicola, Ženeva. Nalijeno vas molim, da dostavite ovaj oglas moje mužu Željku Terzihašiću, naredniku 4. čete, 3. bataljona, 8. puka, 2. poziva, Dragi Željko! Tvoje le čuđenje dovodi u ožaljenje, zašto se ne javljaš kad znaš da si me ostavio samu smoranu bez jedne ikora, daleko od tebe bez tvoje zaštite, bez tvoje pomoći. Molim te javljaj se što češće. Novac ako ti treba traži ne šteti. Željko te očekuje u tvojla Nata. Pozdrav od kuma i kume. Ovo ti pišem ra dan slave, nalijeno kakva mi le slava bila, sretava bez tebe. Tvoja žena Natalija Terzihašić, ulica Glavna 250, Palanka. 28125-8

Jovi Premoviću, Ženeva. Molim raspitali i izveštite me, da li su živi i zdravi: Obren Z. Petrović, konjanik 3. eskadron, I. poziv, dunavska divizija. Branislav Z. Petrović, bolničar bolničke čete drinske divizije, Živojina Spasoja Terzića, kadrovas u 7. puku dunavske divizije, svi trojica iz Ivanče, srez kosmajski, okrug beogradski. Unaprijed blagodari Živojin Petrović, Velika Ivanča, srez kosmajski, okrug beogradski. 28172-8

POŽURITE na učesće u VI klasi Kralj. Ugarske KLASNE LUTRIJE koja počinje već: 14. februara i traje mesec dana do: 13. marta o.g. za koje će se vreme izvući 33.000 Brojeva sa sledećim zgoditcima: 1 Premija od kr. 600.000 1 Zgoditak " " 400.000 1 " " " 200.000 1 " " " 100.000 1 " " " 80.000 1 " " " 60.000 1 " " " 50.000 1 " " " 40.000 1 " " " 30.000 1 " " " 25.000 1 " " " 20.000 I još 32.985 manjih zgoditaka u srećnom slučaju: K. 1.000.000 Jedan milion kruna S toga ne propuštajte priliku, da za male pare i sa malo sreće postanete bogatim, jer mesec dana svakodnevno učestvujete u ovom velikom vučenju. Cena je srećkama VI klase: 1/1 K. 160 - 1/2 K. 80 - 1/4 K. 40 - 1/8 K. 20. Glavna kolektura Kr. Ug. Povl. Klasne Lutrije JOSIF A. LEVY Beograd. Knez Mihajlova ul. br. 37.

Sotir Ilić, Genf. — Molim te javi n.ima, da smo zdravi, i to: Dragutinu Kostiću, da su Dina sa Jucem i deom zdravi, stanu u mreko noć kod Dade kod Parka. Neka češće šalje novac. Strina Mara je zdrava kod Dade n. enl Joca i Ljude su u Bugarskoj takodje zdravi. Novac im šalje, ne oskudevaju ni u čemu, Mica je zdrava kod Dade, molim Strijana, Kostadinu i Volu, da joj se javi. Joci i Luki, da je matni sa Zorom ovdje bez novca, pita za Zorom. Tasi kaži, da nita ne brine. Neka nas izveštava za Milosa, Vlasu i njegove sestre. Dada, Mara, Mita, ia i Brana svi smo zdravi. Neka se Traša rasplja za Plaoja Živkovića, seljaka iz Stonanje i za Aleksu Karčića iz Prediceane, Pamillia Steve Živkovića le dobro takodje i Silva Mihćina, njen zet Visko Pešić da odmah novac pošlje. Njegovi su zdravi. Sve vas mnogo pozdravljamo, pozdravi ml mnogo Mile tvoja Cana Naumović, Leskovac. 28200-8

Sveozaru Kostiću, svećeniku. Sa deom sam dobro, cela le familija zdrava. Javi se preko ovih Novina. Pozdravljamo te tvoja Natalija Kostić, Leskovac. 28199-8

Milan Petrović Pension Comite, Wewey. — Dragi Milane! Svi smo zdravi bitno za tebe. Pored nisma javljaj se svake nedelje preko ovih novina. Javi, šta le sa Urošem. On se odavna ne javlja. Njegovi su svi zdravi. Vole te tvoji Gorča i Zora Petrović Leskovac. 28197-8

Bori Naumović — Dragi Boro! Dobila sam tvoju kartu. Novac sam sav primila. Gleđaj, te pošli opet. Kaži Miki, njegovi su svi zdravi. Mi smo svi zdravi. Ljube te tvoji, majka, i Persa Naumović sa deom Leskovac. 28198-8

Izveštavamo srodnike i prijatelje da ćemo našem milom i nikad nezaboravljenom ocu † Milanu D. Stankoviću opančaru ovdajšem davati godišnji pomen u crkvi Sv. Nikole na novom groblju u 10 sati prije podne. Ožalošćeni: sin: Jovan; ćerka: Angelina i ostala mnogobrojna rodbina. 28301

Krisanta Purić javlja svojim srodnicima i prijateljima da će svom dobrom suprugu † Andri Puriću knjižaru davati parasos 8. 26. u četvrtak u 10 1/2 časa u Sabornoj crkvi. 28275

Našem milom, dragom i neprezaljenom † Nikoli S. Petroviću trgovcu iz Šapca koji le preminuo 4. februara prošle godine, davaćemo godišnji parasos u jagodinskoj crkvi u 10 časova pre podne. Ožalošćeni: supruga: Zora; deca: Mica i Iva; mati: Draginja, braća: Milan i Aleksandar i ostala familija. 28247

Našoj dobroj i miloj matici † Albijani udovi poč. Djordja Jovanovića iz Smedereva davaćemo u sredu 7. II. 25. II. u 10 1/2 sati godišnji pomen u ovdajšnjoj crkvi Sv. Marka. Molimo srodnike i prijatelje da izvole prisustvovati tužnom pomenu. Beograd, januara 1917. Ožalošćeni: snovi: Tenasije S. Ristić, trgovac, Sjevan D. Jovanović, sudija, Petar Dj. Jovanović, bankovni činovnik; snajke: Kosara i Danica; unuk: Djordje; unuke: Živka, Jela i Olga, i ostala familija. 28082

JOVANU PREMIOVIĆU, Ženeva. Molim vas izvestite me za moga muža Dragomira Vasića inženjera, rezervnog inženjerskog kapetana timočke divizije II. poziva, rodom iz Knjaževca, da li je živ. Miloška Vasić, Topčiderska (Sarajevska) 21. Beograd. 28181-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva, za gospodina Dragana Knjažića, činovnika, ministarstva finansija. Krf. Molim vas lično gospodine Knjažiću, potrudite se, da mi se što više ispošlje od Tasinog primanja, na moju adresu. Novac mi je potreban, jer Tasa već 10 meseci nije sa mnom, te mu moram mesečno izdržavanje slati. Vama i gospodinu Premoviću mnogo unaprijed blagodari, Mileva Djordjevićeva, Balkanska 22. Beograd. 28188-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim vas najljepše, da preko gospodina Vase Lazarevića saznate, je li živ moj muž Gliša Milutinović žandarmerijski narednik pri Upravi Varoši. Ja sa petero sitne dece sam zdrava i želim čuti samo za njega. Poštujte vas, Marija Milutinovića, Banjska ulica 13, Beograd. 28189-8

Jovanu Premoviću, Ženeva. Pošto-vani gospodine! Kao nepoznata vas molim, da me izveštite za moga muža Milutina Miloševića, kaplara, II. odjeljenje muniticne kolone, šumadijske divizije, I. poziva, koji mi se do danas nikako nije javio. Unaprijed vam blagodari Draga Milošević, Dušanova 8, Beograd. 28176-8

Stevi Aćimoviću, Ženeva, Rue des Alpes 4. Najljepše vas molim, budite tako dobri te raspitalje, jesu li živi: moj muž Nikodije Stamenković, sreski ekonom iz Kraljevog Sela, rezervni kapetan, I. klase, I. puka, II. poziva, moravske divizije i moj brat Nikola Djordjević, rezervni inženjerski poručnik XII. puka, II. poziva, šumadijske divizije. U isto vrijeme izveštite ih, da sam sa majkom i deocom stalno u Vrnjicama, da smo svi zdravo i dobro i da nam je potrebno novca što pre da nam pošlju, da bi mogla oskudici i ovo stanje izdržati. Unaprijed vam blagodari Natalija Stamenković, Vrnjačka Banja, Vila Radmila. 28182-8

Leposava, Srećna Slavkovića, majora, molim svoga muža, da joj javi, jesu li im dieca u životu: Bora, Bratimir, Dušan i Miloš i gdje se nahode. Moli za novac, da joj se pošalje preko zeta Janče Ilića, časovničara, Vranje, gdje je i ona sa stanom. 28186-8

Jov. Hadži-Starevićeva, Resavska 45. Beograd. Poziva dolje imenovane familije, da joj se javi, poslat im je novac preko mene iz Ženeve. Familije: Dušana Gajića, Umka, Živana Živkovića, Umka, Marka Spasića, Umka-Barić, Vlad. Pajića, Konatić i gospodja Persa Radosavljević, udova, učiteljica iz Parčana. Molim gospodina predsjednika opština, kojima ove familije pripadaju, da mi ih upute, a da nebi kod svojih novaca morali biti u oskudici, zašto im unaprijed blagodari, Gornja. 28180-8

Gospodinu MILANU M. GLIŠIĆU, Krf. Dobih jednu kartu bez potpisa, u kojoj mi se javlja, da mi novac redovno šalješ. Ja novac već četiri meseca nisam nikako dobila. Svega sam dobila četiri pošiljke, ako si mi više puta slao, ti reklamiraj, da bi novac mogla što pre dobiti. Mi smo hvala Bogu zdravi svi, ne brini. Od Miloša i gospodje upraviteljke njegove dobih skoro kartu, u kojoj mi javlja, da je Miloš dobar i vredan, dobro uči, što me mnogo raduje. Javljaj mi se često, jer mnogo brinem. Mnogo te vole i ljube deca i tvoja Irena M. Glišić. 28187-8

Gospodinu STEVI AĆIMOVIĆU, Hotel Terminus, Ženeva. Izvršnim rešenjem jagodinskog prvostepenog suda dosudjena mi je invalidska potpora u 360 dinara godišnje. Danas je već najesli mesec, kako se mučim sa sitnom dećicom. Muž mi je poginuo u prvij borbi, ostavio me bez ikakvih sredstava za život. Otkloniti me najteže gospodine Aćimoviću, da vam se sa mojom dećicom obratim i najpoznizije umolim za dejstvo, da mi se pošalje veća suma novčane pomoći, da bi mogla svoja dećica ishraniti. Krsteći ruku pustila sam se u Vašu milost gospodine Aćimoviću, nadajući se, da ću dobiti zadovoljenja našta vam unaprijed blagodari zahvalna ostajem, ponizna Hristina Milić, selova pok Stanka Milića, bivšeg abadžije iz Jagodine, Dragojevičtrasse Nr. 37, Jagodina. 28168-8

STEVI AĆIMOVIĆU, Hotel Terminus, Ženeva. Molim vas budite tako dobri pa me izvestite, da li je živ i zdrav Vukašin Nikolić potporučnik 2 čete I bataljona 2 puka I poziva, jer se od dana odlaska do danas nije nikako javio. U napred vam blagodaram. Mladenka Milosavljević, Var. Mladenovac. 28174-8

Djordju Radojloviću, Ženeva. Molim vas Djordje, pošaljite mi 500 kruna na ime plate Dragutinove i Lenine. Novac mi je potreban. Marija Tomaševića, Leskovac. 28195-8

Tomašević, Hotel „Central“ Ženeva. Ja i Lena smo zdrave. Javi, imaš li vezu sa mojom braćom. PIŠI na adresu: M-elle Paskalina J. Theodorova, Dunavski bulevard No. 56, Roustchuk, Bulgarie. Marija Tomašević, Leskovac. 28194-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva, za gospodina Gaju Gjorića, Marseille, France. — Pošto je sav novac iz mese Terzića u novčanin zavodima, to molim gospodina Gaju Gjorića, da nam izvoli poslati izvjesnu pomoć, jer smo svi sad u oskudici, pošto kod sebe nemamo nikakove gotovine. Unaprijed zahvalna Andjelija Terzić, Breslauerstrasse 21. Smederevo. A 2029-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva. Mi dolje imenovani molimo vas, da nas za naše po mogućstvu najbržim putem izveštite, da li su živi i zdravi, na čemu ćemo vam biti vječito blagodarni. Za: Ljubomira Markovića, konjanika III. eskadron, V. puk, II. poziv, Vellmira Markovića, konjanika IV. ekadron, V. puk, II. poziv, Miladina Markovića, V. puk, I. poziv, Srećena Markovića, podporučnik, V. puk, I. poziv, drinske divizije, Toma Marković, V. puk, I. poziv, Milovan Ranković iz Šarbana, II. konjički puk, mitraljesko odjeljenje, Gaja Tadić, regrut, V. puka, Božidar Tadić, regrut, V. puka,

Boško Ilić u štabu drinske divizije, I. poziva, Branko Ilić, IV. bataljon, IV. četa, V. puk, I. poziv, Živko Ilić, konjanik, IV. eskadrona, II. poziva, Sava Popović, ordonans u drinskoj diviziji I. poziva, Hristivoj Popović u V. puku, I. poziva, Božidar Matić, regrut V. puka, Milosav Mićimovca, V. puk, I. poziv, drinske divizije, Srećko Radoičić, IV. četa, II. bataljon, 17. puka, I. poziva, Nenad Jakovljević, III. poziciona baterija, II. poziva, drinske divizije, Mihailo Jakovljević vozar, dunavska divizija kombinovana, I. poziv, Tihomir i Radiša Mijalović, III. bataljon, III. četa, V. puk, I. poziv. Molimo vas, da i njih izveštite, da smo mi njihovi svi živi i zdravi i molimo, da nam se i sami često javljaju. Vama vječito blagodarimo i molimo, da nas o svima izveštite na adresu: Kata I. Mandžukić-Obrenovac, preko novina ili ma na koji način. U ime svih porodica vječito blagodarim Stanisa i Janko Marković iz sela Vukičevce-Obrenovac. 28170-8

Gospodinu SLOBODANU RAFAILOVIĆU, Lozana. Mili moj Bato! Tvoje i tatino i teta Jociño pismo primila sam. Pišite mi i dalje na istu adresu. Ja vam pišem svaki drugi dan. Kako ste svi sa zdravljem? Mi smo svi hvala Bogu dobro. Novac sam primila dvared, ali ovu drugu sumu ne znam, kome ću dati. Javite mi. Gospodja Brankovića, sudije i njegova maika u oskudici i mole za novac. Miloša Radovanovića Andja sa deocom u oskudici. Javi Milošu, Gubića takodje. Pitaj, je li živ sin Koste Giliura. Gospodja Koračevića sa Svetom ordje, i svi zdravi. Čita Tominoj Dari Sveta neka pošalje novca. Čika Ika u bijedi. Mata blagodari na izvjestaju o braći, i neka joj pišu. Javite Vašu taču adresu. Sve vas pozdravljam i ljube: baba Milica, Katica i Tola. Natalija Rafailović, Leskovac.